

БАЯН ЖАНЖИН ХИШИГ АУДИТ ХХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Улаангом сумын 5 дугаар цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: УВА-2024/177/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
[www.audit.mn](#)
Улаангом хот
2024 он

Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар,
Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь
Утас: 70453317, Цахим хаяг: [BatsuuriM@audit.gov.mn](#)
Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан
Утас: 70453799, Цахим хаяг: [Bat-Amgalanm@audit.gov.mn](#)
Гэрээгээр аудитыг гүйцэтгэсэн Баян жанжин хишиг аудит
ХХК туслах аудитор: Г.Тунгалаг
Утас: 88082716, Цахим хаяг: [baynjanjinxishig@gmail.com](#)

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

2024.02.23 № УА-2024/177/НА-СН-ТМЗ
танай _____-ны № _____-т

УЛААНГОМ СУМЫН 5 ДУГААР
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Ц.ПАГМА ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Улаангом сумын 5 дугаар цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Улаангом сумын 5 дугаар цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Улаангом сумын 5 дугаар цэцэрлэг нь үр дүнгийн урамшууллыг 2 удаа олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.3-д “Батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох”, Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт “Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно”, 39.1.2 дахь заалтад “Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.6 дахь заалтад “Байгууллагын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, цалин хөлсийг орлого, гүйцэтгэл, үр дүн, үр ашигтай нь уялдуулан олгох”, Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/500 дугаар тушаалын 3.1 дэх заалтад “Гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнд үндэслэн цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуульд нэмэлт урамшууллыг жилд нэг удаа тооцож олгоно”, гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байх бөгөөд зохистой батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

0200200707

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд Улаангом сумын ОНХС-ын хөрөнгөөр 2,000.0 мянга, Жендерийн үндэсний хорооноос 1,704.0 мянган төгрөгийг хөгжлийн бэрхшээлтэй ангийн тохижилтод зориулжээ.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад санхүүгийн тайлангийн тодруулга толилуулгад тусгаагүй, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй асуудал гараагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

Хоёр. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	65,089,611.50	105,814,110.05
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	6,520,109.50	24,868,465.05
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	6,520,109.50	24,868,465.05
3121	Төгрөг	6,520,109.50	24,868,465.05
31211	Төрийн сангийн харилцах	6,520,109.50	24,868,465.05
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	58,569,502.00	80,945,645.00
351	Түүхий эд материал	793,992.00	00.00
35130	Эм боох материал	793,992.00	00.00
354	Хангамжийн материал	57,775,510.00	80,945,645.00
35460	Хүнсний материал	7,013,260.00	8,093,995.00
35470	Бусад хангамжийн материал	50,762,250.00	72,851,650.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,654,959,643.67	1,626,743,313.47
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,654,959,643.67	1,626,743,313.47
392	Биет хөрөнгө	1,545,452,643.67	1,517,296,313.47
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,589,220,553.00	1,589,220,553.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-106,421,125.92	-146,115,399.36
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	48,929,226.00	63,341,492.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-26,819,423.33	-33,906,859.91
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	68,329,736.23	83,174,262.23
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-36,726,352.31	-47,357,764.49
39217	Ном	8,940,030.00	8,940,030.00
393	Биет бус хөрөнгө	109,507,000.00	109,447,000.00
39301	Програм хангамж	790,000.00	790,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-655,000.00	-715,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	109,372,000.00	109,372,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,720,049,255.17	1,732,557,423.52
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	1,076,855.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	1,076,855.00
413	Өглөг	00.00	1,076,855.00
4136	Бусад өглөг	00.00	1,076,855.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	00.00	1,076,855.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,720,049,255.17	1,731,480,568.52
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,720,049,255.17	1,731,480,568.52
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	286,553,448.69	286,553,448.69
51101	Өмч: - төрийн	286,553,448.69	286,553,448.69
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,056,671,836.23	1,068,103,149.58
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,056,671,836.23	1,056,671,836.23
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	11,431,313.35
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	376,823,970.25	376,823,970.25
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,720,049,255.17	1,732,557,423.52

2.2 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,622,558,617.00	1,034,353,342.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	886,728,917.00	48,474,042.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	886,728,917.00	48,474,042.00

120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	884,055,525.00	32,100,792.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000.00	500,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	3,704,000.00
120006	Газрын тосны орлого		
122002	Хандив тусламж /гадаад/		
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	735,829,700.00	985,879,300.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	589,101,100.00	865,365,200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	589,101,100.00	865,365,200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,000,000.00	00.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00	00.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	141,728,600.00	120,514,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	141,728,600.00	120,514,100.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	786,762,056.56	1,022,922,028.65
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	786,762,056.56	1,022,922,028.65
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	766,626,681.81	1,011,824,527.78
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	446,266,494.49	618,943,221.00
210101	Үндсэн цалин	315,527,151.59	380,716,616.00
210102	Нэмэгдэл	100,099,670.90	195,549,970.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	2,100,000.00
210104	Урамшуулал	30,639,672.00	40,576,635.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	55,718,470.01	77,022,277.45
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,067,366.35	52,173,677.45
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,465,566.61	6,212,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,539,556.29	4,969,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	891,802.61	1,242,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,754,178.15	12,424,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	99,659,331.25	119,590,954.13
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,307,600.25	8,143,795.13
210302	Түлш, халаалт	85,690,880.00	104,455,808.00
210303	Цэвэр, бохир ус	8,660,851.00	6,991,351.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,402,730.00	2,141,900.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	00.00	300,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,142,400.00	1,841,900.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	22,260,330.00	00.00
2105	Нормативт зардал	74,278,670.00	110,017,672.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	62,250.00	2,637,742.00
210502	Хоол, хүнс	74,216,420.00	107,379,930.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,400,000.00	2,238,000.00
210604	Урсгал засвар	1,400,000.00	2,238,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	00.00	3,991,400.00
210701	Гадаад албан томилолт	00.00	710,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	00.00	3,281,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	25,000.00	1,533,000.00

210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	25,000.00	1,533,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,875,986.06	76,346,103.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,088,300.00	12,365,101.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,155,290.00	6,507,880.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	53,632,396.06	57,473,122.20
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20,135,374.75	11,097,500.87
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,061,886.00	11,097,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	10,061,886.00	11,097,500.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,073,488.75	00.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	00.00	00.87
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	00.87
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	835,796,560.44	11,431,313.35
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал		
225006	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих дамжуулан зээлдүүлэх		
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	835,796,560.44	11,431,313.35

2.3 АУДИТ ХИЙСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл /төгрөгөөр/
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	735,929,700.00	990,083,300.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	100,000.00	4,204,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	100,000.00	4,204,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	100,000.00	4,204,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000.00	500,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	3,704,000.00
122002	Хандив тусламж /гадаад/		
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	735,829,700.00	985,879,300.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	589,101,100.00	865,365,200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	589,101,100.00	865,365,200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,000,000.00	00.00
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00	00.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	141,728,600.00	120,514,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	141,728,600.00	120,514,100.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	729,409,590.50	971,734,944.45
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	729,409,590.50	970,374,944.45
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	709,274,215.75	959,277,443.58
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	446,266,494.49	618,943,221.00
210101	Үндсэн цалин	315,527,151.59	380,716,616.00
210102	Нэмэгдэл	100,099,670.90	195,549,970.00

210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	2,100,000.00
210104	Урамшуулал	30,639,672.00	40,576,635.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	55,718,470.01	77,022,277.45
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,067,366.35	52,173,677.45
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,465,566.61	6,212,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,539,556.29	4,969,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	891,802.61	1,242,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,754,178.15	12,424,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	99,659,331.25	118,514,099.13
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,307,600.25	8,143,795.13
210302	Түлш, халаалт	85,690,880.00	103,378,953.00
210303	Цэвэр, бохир ус	8,660,851.00	6,991,351.00
2105	Нормативт зардал	78,268,380.00	108,460,665.00
210502	Хоол, хүнс	78,268,380.00	108,460,665.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,000,000.00	2,000,000.00
210604	Урсгал засвар	2,000,000.00	2,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,205,500.00	1,698,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,205,500.00	1,698,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,156,040.00	32,639,181.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,963,550.00	27,517,281.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,192,490.00	5,121,900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20,135,374.75	11,097,500.87
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,061,886.00	11,097,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	10,061,886.00	11,097,500.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,073,488.75	00.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	00.00	00.87
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	00.87
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	6,520,109.50	18,348,355.55
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	00.00	1,360,000.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	6,520,109.50	18,348,355.55
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	6,520,109.50
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	6,520,109.50	24,868,465.05

2.4 АУДИТ ХИЙСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	/төгрөгөөр/	
					Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 01-р сарын 01-нээрс үлдэгдэл	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00

C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	286,553,448.69	376,823,970.25	1,056,671,836.23	00.00	1,720,049,255.17
D01	2023 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	286,553,448.69	376,823,970.25	1,056,671,836.23	00.00	1,720,049,255.17
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	286,553,448.69	376,823,970.25	1,056,671,836.23	00.00	1,720,049,255.17
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	11,431,313.35	00.00	11,431,313.35
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	286,553,448.69	376,823,970.25	1,068,103,149.58	00.00	1,731,480,568.52

2.5 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	/төгрөгөөр/	
				Гүйцэтгэл зөрүү	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	871,885,200.00	851,220,844.45	20,664,355.55	98%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	871,885,200.00	851,220,844.45	20,664,355.55	98%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	860,787,700.00	840,123,344.45	20,664,355.55	98%
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	633,202,100.00	618,943,221.00	14,258,879.00	98%
210101	Үндсэн цалин	412,307,300.00	380,716,616.00	31,590,684.00	92%
210102	Нэмэгдэл	197,084,300.00	195,549,970.00	1,534,330.00	99%
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	2,100,000.00	-2,100,000.00	
210104	Урамшуулал	23,810,500.00	40,576,635.00	-16,766,135.00	170%
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	79,150,700.00	77,022,277.45	2,128,422.55	97%
210201	Тэтгэврийн даатгал	53,822,200.00	52,173,677.45	1,648,522.55	97%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,332,400.00	6,212,400.00	120,000.00	98%
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,065,600.00	4,969,600.00	96,000.00	98%
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,266,400.00	1,242,400.00	24,000.00	98%

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,664,100.00	12,424,200.00	239,900.00	98%
2105	Нормативт зардал	115,787,000.00	108,460,665.00	7,326,335.00	94%
210502	Хоол, хүнс	115,787,000.00	108,460,665.00	7,326,335.00	94%
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,707,300.00	1,698,000.00	9,300.00	99%
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,707,300.00	1,698,000.00	9,300.00	99%
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,940,600.00	33,999,181.00	-3,058,581.00	110%
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,818,700.00	28,877,281.00	-3,058,581.00	112%
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,121,900.00	5,121,900.00	0.00	100%
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	11,097,500.00	11,097,500.00		100%
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	11,097,500.00	11,097,500.00	0.00	100%
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	11,097,500.00	11,097,500.00	0.00	100%
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	871,885,200.00	869,569,200.00	2,316,000.00	100%
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	865,365,200.00	865,365,200.00	0.00	100%
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	865,365,200.00	865,365,200.00	0.00	100%
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	6,520,000.00	4,204,000.00	2,316,000.00	64%
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	500,000.00	-500,000.00	
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	3,704,000.00	-3,704,000.00	
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	6,520,000.00	00.00	6,520,000.00	0%
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	6,520,109.50	-6,520,109.50	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	24,868,465.05	-24,868,465.05	
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	35.00	35.00	0.00	100%
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00	0.00	100%
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	24.00	24.00	0.00	100%
620003	Үйлчлэх ажилтан	10.00	10.00	0.00	100%

2.6 АУДИТ ХИЙСЭН ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/төгрөгөөр/					
Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	120,514,100.00	120,514,100.00	0.00	100%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	120,514,100.00	120,514,100.00	0.00	100%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	120,514,100.00	120,514,100.00	0.00	100%
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	118,514,100.00	118,514,100.00	0.00	100%
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,320,000.00	8,143,795.00	176,204.87	100%
210302	Түлш, халаалт	91,783,400.00	103,378,953.00	-11,595,553.00	112.6%
210303	Цэвэр, бохир ус	18,410,700.00	6,991,351.00	11,419,349.00	38%

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,000,000.00	2,000,000.00	0.00	100%
210604	Урсгал засвар	2,000,000.00	2,000,000.00	0.00	100%
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	120,514,100.00	120,514,100.00	0.00	100%
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	120,514,100.00	120,514,100.00	0.00	100%
320001	Орон нутгийн төсвөөс	120,514,100.00	120,514,100.00	0.00	100%
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	35.0	35.00	0.00	100%
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00	0.00	100%
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	24.00	24.00	0.00	100%
620003	Үйлчлэх ажилтан	10.00	10.00	0.00	100%

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 22,963.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 710.0 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 22,253.8 мянган төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа

Гадаад албан томилолтод зарцуулсан 710.0 мянган төгрөгийг санхүүгийн үр дүнгийн тайланд дотоод албан томилолтын зардалд бүртгэсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар, Иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байсан тул залруулга хийлгэлээ.

Зөвлөмж:

1. Бүтэц, орон тоотой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Байгууллагын бүтэц, орон тоонд байхгүй архив, бичиг хэргийн ажлыг цэцэрлэгийн няравт, хүний нөөцийн ажлыг нягтлан бодогчид тус тус хавсруулж нэмэгдэл цалин олгосон байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Цаашид Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.3-д “Батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох” гэж заасныг дагаж мөрдөх.

2. Цалин хөлстэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Эрхлэгчийн тушаалаар ажилчдад үр дүнгийн урамшууллыг давхардуулж олгосон, мөн тухайн сарын цагийн балансад тусгагдаагүй 728 илүү цагийг цэцэрлэгийн эрхлэгчийн тушаалаар олгосон байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/500 дугаар тушаал, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.6 дахь заалтад “Байгууллагын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, цалин хөлсийг орлого, гүйцэтгэл, үр дүн, үр ашигтай нь уялдуулан олгох” гэж заасныг хэрэгжүүлэн ажиллах.

Дээрхи зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 04 дүгээр сарын 30-ны дотор ирүүлнэ үү.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Томилолтын зардлыг үр дүнгийн тайланд тайлагнаагүй	1	710.0					1	710.0				
Дүн							1	710.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс				Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
							Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Бичиг хэрэг, хүний нөөц хавсруулсан	2	1,486.5					2	1,486.5				
Дүн	2	1,486.5					2	1,486.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс			
							Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Дүн										
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил										
Ажилчдад илүү цаг олгосон	1	7,267.3							1	7,267.3

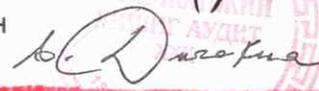
Урамшуулал давхардуулсан	1	13,500.0					1	13,500.0
Дүн	2	20,767.3					2	20,767.3
Нийт дүн								

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1				1		
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ								

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Бэлтгэсэн: Баян жанжин хишиг аудит, ХХК-ийн туслах аудитор /Г.Тунгалаг/ 2024.02.22

Анхан шатны хяналт хийсэн ХХК-ийн захирал, аудитор /А.Дугармаа/ 2024.02.22

Хоёр дахь шатны хяналт хийсэн Аудитын менежер /М.Бат-Амгалан/ 2024.02.22

Гурав дахь шатны хяналт хийсэн Дарга, тэргүүлэх аудитор /М.Батсуурь/ 2024.02.22

